

OHJE: HAKEMUSOHJE JULKISEN HENKILÖLIIKENTEN PALVELUJEN OSTOIHIN JA KEHITTÄMISEEN

ELY-keskukset laativat vuosittain kuntien valtionavustushakemusten ja ELY-keskusten ostoliikennesopimusten pohjalta joukkoliikennemäärärahan käyttösuunnitelman. Suunnitelmassa on esitetty määrärahavaraukset liikennepalvelujen hankintaan, kunnille liikennepalvelujen hankinnasta ja hintavelvoitteiden korvaamisesta maksettaviin valtionavustuksiin, suunnittelu-, kehittämis- ja kokeiluhankkeisiin sekä perustelut miten määrärahojen kohdentamisella edistetään liikennepoliittisten strategioiden toteutumista. Käyttösuunnitelma on tärkeä osa määrärahan käytön ohjelmointia. Ohjelmoinnin tavoitteena on koordinoida määrärahan käyttöä niin, että alueellinen tasapuolisuus ja määrärahan tarkoituksenmukainen käyttö toteutuvat. Valtionavustukset julkaistaan haettavaksi keran vuodessa. Hakuilmoitus sisältää ohjeet sekä painopisteet valtionavustusten hakemisesta kunakin kalenterivuonna.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset myöntävät hakemuksesta avustuksia julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostoihin ja kehittämiseen alueensa kunnille. Valtionavustusta voidaan myöntää liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) perusteella palvelusopimusasetuksen mukaisen liikenteen ostoihin ja hintavelvoitteesta maksettavaan korvaukseen sekä liikenteen palvelujen suunnitteluun, kehittämiseen tai kokeiluhankkeisiin, esimerkiksi alueellisen joukkoliikennesuunnitelman laatimiseen, joukkoliikenteen palvelujen ja infrastruktuurin kehittämissuunnitelmaan tai joukkoliikennekokeiluun.

Avustukset ovat harkinnanvaraisia ja myönnetään liikenne- ja viestintäministeriön ELY-keskuksille osoittaman määrärahan puitteissa. Avustusten myöntämisessä noudatetaan valtionavustuslakia (688/2001), lakia liikenteen palveluista (320/2017) ja valtioneuvoston asetusta liikenteen palvelujen valtionavustuksista (509/2018).

Valtionavustuksessa hyväksyttäviä kustannuksia ovat liikennepalvelun hankinnasta hakijalle aiheutuvat nettokustannukset. Hintavelvoitteen korvauksissa hyväksyttäviä kustannuksia ovat hyväksyttävien lipputuotteiden korvaamisesta hakijalle aiheutuvat kustannukset. Liikennepalvelut tulee hankkia kilpailuttamalla hankintasäädösten mukaisesti, mutta jos kyseessä on ilman tarjouskilpailua tehty hankinta, hyväksyttäviä ovat palvelusopimusasetuksessa määritellyt nettokustannukset. Hintavelvoitteen korvauksia ei voi kohdistua markkinaehtoiseen liikenteeseen.

Kehittämishankkeiden on oltava ajallisesti rajattuja ja hankkeen tulosten tulee olla julkisia. Hankkeet voivat olla yksi- tai monivuotisia. ELY-keskus päättää kuitenkin avustuksesta vuosittain ELY-keskukselle osoitettavan hakemuksen ja käytettävissä olevan määrärahan puitteissa. Hankkeet on pyrittävä toteuttamaan yhteiskunnan kannalta edullisimmalla tavalla. Ne on tarvittaessa kilpailutettava noudattaen lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016).

AVUSTUKSEN HAKEMISESTA, MYÖNTÄMISESTÄ JA MAKSAMISESTA YLEISESTI

Valtionavustuksia haetaan tammi-helmikuun aikana kyseisen vuoden kustannuksiin. Valtionavustusten hakemista koskevia ohjeita ja hakulomakkeita on ELY-keskusten verkkosivuilla (www.ely-keskus.fi > Palvelut > Rahoitus ja avustukset - liikenne). Maksatushakemuslomake ja -ohje löytyvät sivulta www.keha-keskus.fi. Avustushakemus on suositeltavaa toimittaa ensisijaisesti edellä mainitulta verkkosivulta löytyvän sähköisen asiointipalvelun kautta. Sähköisen asiointipalvelun käyttö helpottaa ja nopeuttaa asian käsittelyä. Mikäli sähköisen asiointipalvelun käyttö ei ole mahdollista, voidaan hakemus laatia käyttäen verkkosivuilta löytyvää hakemuslomaketta. Hakemus liitteineen toimitte-

taan ELY-keskuksen kirjaamoon joko sähköpostilla, postittamalla tai tuomalla kirjaamoon. ELY-keskuksen aukioloajat ja kirjaamon yhteystiedot löytyvät ELY-keskuksen verkkosivuilta.

Valtionavustuslain 10 §:n 2 momentin mukaan valtionavustuksen hakijan tulee hakemuksen yhteydessä antaa valtionapuviranomaiselle oikeat ja riittävät tiedot valtionavustuksen käyttötarkoituksesta sekä niistä muista seikoista, joita valtionapuviranomainen tarvitsee hakemuksen ratkaisemiseksi. Huolellisesti täytetty hakemus ja asianmukaiset liitteet nopeuttavat ja helpottavat hakemuksen käsittelyä. Avustusta ei voida myöntää puutteellisen hakemuksen perusteella ja tarvittaessa hakemusta voidaan pyytää täydentämään.

Liikennepalvelujen oston valtionavustuksen edellytyksenä on, että hakija osallistuu kustannuksiin vähintään yhtä suurella osuudella kuin ELY-keskus. Valtionavustuksen määrä ei kuitenkaan voi ylittää 50 % hyväksyttävistä kustannuksista.

Avustus maksetaan pääsääntöisesti yhtenä tai useampana eränä toteutuneiden ja hyväksytyjen kustannusten perusteella. Palvelusopimusasetuksen mukaiseen liikenteeseen tai hintavelvoitteeseen myönnetyn valtionavustuksen maksatusta voi hakea yhdessä tai kahdessa erässä, 1.1.-31.12. tai 1.1.-30.6. ja 1.7.-31.12. Ensimmäinen erä maksetaan valtionavustusvuoden loppuun mennessä. Toinen erä ja koko vuotta koskeva valtionavustus maksetaan valtionavustusvuotta seuraavan vuoden toukokuun loppuun mennessä.

Avustuksen saajan on järjestettävä kirjanpitoonsa siten, että valtionavustuksen käyttö on vaivatta yhdistettävissä valtionavustuksen saajan kirjanpidon tositenumeroihin joko käyttämällä omaa projektinumeroa tai kustannuspaikkaa. Mikäli valtionavustuspäätöksessä myöntö on eritelty useisiin käyttökohteisiin, on kirjanpidossa pystyttävä erottelamaan eri myöntökohteiden kustannukset.

OHJEITA AVUSTUSHAKEMUSLOMAKKEEN TÄYTTÄMISEEN

Avustushakemus osoitetaan ELY-keskukselle. Mikäli haetaan uutta avustusta uuteen hankkeeseen tai hakemus koskee uutta toimenpidettä hankkeessa, jolle on jo aiemmin myönnetty avustus, niin hakemus on luonteeltaan uusi hakemus. Jos haetaan muutosta aiempaan avustuspäätökseen, valitse muutoshakemus.

Täytä hakijaa, yhteyshenkilöä, hakemuksen kohdetta, valtionavustuksen kohdetta tai hanketta, yksilöiviä toimenpiteitä ja liitteitä koskevat tiedot. Seuraavaksi esitetään tarkentavia ohjeita eräiden avustushakemuslomakkeen kohtien täyttämiseksi.

Mihin tarkoitukseen avustusta haetaan

Avustuksia myönnetään kuntien palvelusopimusasetuksen mukaisen liikenteen hankintaan ja hintavelvoitteiden korvaamiseen. Em. avustukset myönnetään kalenterivuodeksi kerrallaan. Kunta voi hakea myös eri hakemuksella avustusta liikenteen suunnittelu- ja kehittämishankkeisiin, mm. palvelulinjan tai kutsujoukkoliikenteen käynnistykseen, jotka voivat olla pitkäkestoisempia. Kokeiltu palveluliikenne, mikäli jää pysyväksi, korvataan palvelusopimusasetuksen mukaisen liikenteen alla kahden vuoden kokeilun jälkeen. Avustuksiin sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001), lakia liikenteen palveluista (320/2017) ja valtioneuvoston asetusta liikenteen palvelujen valtionavustuksista (509/2018).

Avustuksen saamisen ehtoja ovat:

- käyttötarkoituksen yhteiskunnallinen hyväksyttävyyys ja yleishyödyllisyys
- tarpeellisuus hankkeen tai toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden
- tarpeellisuus hakijan saamiin muihin julkisiin tukiin nähden
- avustuksella ei saa olla kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia.

Tukea harkittaessa otetaan huomioon kehittämishankkeessa sen vaikuttavuus, laajuus, innovatiivisuus ja taloudellisuus sekä toiminnan kohderyhmä.

Tarkempi selvitys valtionavustuksen kohteista, joihin avustusta haetaan

Tässä kerrotaan tiiviisti, mihin avustus on tarkoitettu. Mikäli kyseessä on liikenteen suunnittelu- tai kehittämishanke, on hakemukseen liitettävä hankesuunnitelma tai työohjelma, josta ilmenevät hankkeen tavoitteet, aikataulu, hankkeen sisältö ja toimenpiteet, hankkeen organisointi sekä rahoitus.

Liitteet

Avustushakemuksen liitteenä on esitettävä selvitys käytössä olevista lipputuotteista (hintavelvoitteen korvaaminen) tai PSA-sopimukset, joista ilmenee liikenteen aikataulu ja reitti, matkalippujen hinnat 1.1.20xx sekä yleisöaikataulu paikallisliikenteestä tai palvelulinjoista (liikennepalvelujen ostot).

Milloin kyse on kehittämishankkeesta, on liitteeksi esitettävä laadittu suunnitelma, jossa voidaan esittää hakemuslomaketta tarkemmin hankkeen toteutustapaa ja käytettäviä menetelmiä, tavoitteita sekä hankkeen hyötyjä ja vaikutuksia. Kehittämishankkeen aiiosopimus on liitettävä, mikäli valtionavustus kohdistuu ohjelmaan.

Kehittämishankkehakemukseen on liitettävä myös eritelty kustannusarvio, rahoitussuunnitelma sekä muiden hankkeeseen osallistuvien rahoituspäätökset. Mikäli kyseessä on hanke, joka kestää usean vuoden ajan, kustannukset olisi hyvä eritellä vuosittain.

Lisäksi hakemukseen voidaan liittää tarpeellisia selvityksiä avustuksen myöntämisen edellytysten arvioimiseksi sekä muita kohdetta tai hanketta tarkentavia raportteja ja selvityksiä.